

Uchwała Komisji Habilitacyjnej
z dnia 21 lutego 2023 roku
w sprawie nadania dr. Krzysztofowi Michalskiemu
stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie filozofia

Powołana w dniu 4 października 2022 r. przez Radę Instytutu Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, na podstawie art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (zwanej dalej Ustawą 2.0), z późn. zm., oraz na podstawie § 16 ust. 1 i 2 Uchwały Senatu KUL z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zasad nadawania stopni naukowych, z późn. zm., Komisja Habilitacyjna w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Krzysztofowi Michalskiemu, działała w składzie:

Osoby wyznaczone przez Radę Doskonałości Naukowej:

- 1) prof. dr hab. Tadeusz Szubka (Uniwersytet Szczeciński) – przewodniczący komisji,
- 2) dr hab. Joanna Mysona Byrska (prof. Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II) – recenzent,
- 3) prof. dr hab. Józef Niżnik (Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk w Warszawie) – recenzent,
- 4) dr hab. Lotar Rasiński (prof. Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu) – recenzent.

Osoby wyznaczone przez Radę Instytutu Filozofii KUL:

- 5) prof. dr hab. Ewa Bińczyk (Uniwersytet Mikołaja Kopernika) – recenzent,
- 6) prof. dr hab. Paweł Kawalec (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) – członek komisji,
- 7) ks. dr hab. Robert Kublikowski (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II) – sekretarz.

Działając na podstawie:

1. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.),
2. *Zasad nadawania stopni naukowych na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II*, stanowiących załącznik do *Uchwały 813/II/1 Senatu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z dnia 21 listopada 2019 r. w sprawie zasad nadawania stopni naukowych* (Monitor KUL, poz. 556/2019 z późn. zm.),

Komisja Habilitacyjna wzięła pod uwagę:

- 1) osiągnięcia naukowe, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2a Ustawy 2.0;
- 2) aktywność naukową Habilitanta, realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej (por. art. 219 pkt. 3 Ustawy 2.0);
- 3) wynik kolokwium habilitacyjnego (por. art. 221 pkt. 9 Ustawy 2.0).

Podstawą oceny dokonań wymienionych w pkt. 1-3 były:

monografia pod tytułem:

- 1) *Technology Assessment. Ocena technologii – nowe wyzwania dla filozofii nauki i ogólnej metodologii nauk*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2019, s. 556,
- 2) sporządzony przez Habilitanta autoreferat i zestawiony przez niego wykaz publikacji i pozostałych form aktywności naukowej (wraz z załączoną dokumentacją),
- 3) sporządzone przez recenzentów oceny osiągnięć,
- 4) przebieg kolokwium habilitacyjnego,
- 5) dyskusja członków Komisji Habilitacyjnej.

Zgodnie z art. 221 ust. 9a Ustawy 2.0 oraz § 11 Regulaminu, w dniu 21 lutego 2023 roku zostało przeprowadzone kolokwium habilitacyjne, przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (Microsoft Teams), zapewniających transmisję kolokwium w czasie rzeczywistym między jego uczestnikami oraz wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy kolokwium mogli swobodnie wypowiadać się w jego toku.

UCHWAŁA

Biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowe i dydaktyczne Habilitanta, przedstawione przez recenzentów opinie, przeprowadzone kolokwium habilitacyjne, po dyskusji, Komisja podjęła uchwałę o wystąpieniu do Rady Instytutu Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z wnioskiem o nadanie:

doktorowi Krzysztofowi Michalskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie naukowej filozofia

Uchwała zapadła następującym stosunkiem głosów:

Uprawnionych do głosowania	7 osób
Oddano głosów	7
Głosów nieważnych	0
Głosów ważnych	7

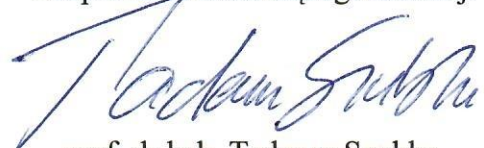
W tym:

- **za nadaniem** stopnia naukowego doktora habilitowanego (TAK): 7 głosów,
- **przeciw nadaniu** stopnia naukowego doktora habilitowanego (NIE): 0 głosów,
- **wstrzymujących się**: 0 głosów.

Głosowanie (zgodnie z art. 221 ust. 10 Ustawy 2.0) w odniesieniu do wyrażonej woli Habilitanta miało charakter jawny.

Podjęta przez komisję habilitacyjną uchwała (zgodnie z art. 221 ust. 10 Ustawy 2.0) ma status opinii.

Podpis Przewodniczącego Komisji

prof. dr hab. Tadeusz Szubka

UZASADNIENIE

1. INFORMACJE OGÓLNE

Dr Krzysztof Michalski ukończył studia magisterskie na kierunku filozofia na Wydziale Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego w 1994 r. Od 1.10.1994 r. do 30.09.1995 r. odbył studia uzupełniające na Uniwersytecie Westfalskim, a od 1.10.1997 r. do 30.09.1998 r. – stacjonarne studia doktoranckie z filozofii techniki w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Technologicznego w Dreźnie (w ramach stypendium DAAD). Od 1.10.2000 r. do 30.09.2002 r. studiował filologię germańską na Uniwersytecie Rzeszowskim. W 2003 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii (z wyróżnieniem), nadany przez Radę Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Podstawą była rozprawa pt. „Etyka a wartościowanie techniki w najnowszej niemieckiej filozofii techniki” (promotor prof. dr hab. Andrzej Kiepas).

Dr Michalski od 1.10.1995 r. jest związany z Politechniką Rzeszowską pracując na stanowisku asystenta, a później adiunkta na Wydziale Zarządzania. Również poza Politechniką Rzeszowską realizował zadania badawcze oraz dydaktyczne w krajowych i zagranicznych jednostkach naukowych: Centrum Badawcze im. H. Helmholtza w Karlsruhe, Fraunhoferowskie Centrum Zastosowań Planowania Systemów Logistycznych i Inżynierii Informacyjnej w Cottbus, Leibniz-Sozietät w Berlinie, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Rzeszowski, Biuro Analiz Sejmowych, Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi. Od 1.02.2005 r. do 30.06.2005 r. pełnił obowiązki kierownika organizacyjnego we Fraunhoferowskim Centrum Zrównoważonego Rozwoju i Społeczeństwa Informacyjnego działającego przy Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

2. OSIĄGNIĘCIA NAUKOWE HABILITANTA

2.1. GŁÓWNE OSIĄGNIĘCIE

Osiągnięciem naukowym, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 Ustawy, jest monografia:

Technology Assessment. Ocena technologii – nowe wyzwania dla filozofii nauki i ogólnej metodologii nauk, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2019, s. 556.

Monografia była oceniana w aspekcie zarysowanego jako wymóg w Ustawie „znacznego

wkładu w rozwój określonej dyscypliny”; dla dr. Krzysztofa Michalskiego dyscypliną taką jest filozofia.

2.2. POZOSTAŁA AKTYWNOŚĆ NAUKOWA

Podstawą oceny pozostałej aktywności naukowej Habilitanta były:

- artykuły opublikowane w czasopismach naukowych po uzyskaniu stopnia doktora – 28,
- książki dołączone do oceny obok osiągnięcia głównego – 3 monografie współautorskie,
- redakcje monografii naukowych – 3 prace zbiorowe (współredagowane przez Habilitanta),
- przekłady monografii wieloautorskich – 5,
- wystąpienia na konferencjach zagranicznych pomiędzy uzyskaniem stopnia doktora a uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego – 6,
- wystąpienia na konferencjach krajowych pomiędzy uzyskaniem stopnia doktora a uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego – 29 (6 razy w języku angielskim i ponad 20 w języku polskim),
- zagraniczne pobyty badawcze m.in.: grant DAAD (2004 r.), 2 granty Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (2009 r. i 2019 r.) i grant Funduszu Daimlera (2010 r.),
- liczba cytowań publikacji wnioskodawcy pomiędzy uzyskaniem stopnia doktora a uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego – cytowania według bazy danych Google Scholar – 33,
- posiadany indeks Hirscha (według bazy danych Google Scholar) – h-index – 3,
- informacja o liczbie punktów MNiSW – 441,67 (w tym rozprawa habilitacyjna – 100).

2.3. OSIĄGNIĘCIA DYDAKTYCZNE, POPULARYZATORSKIE I ORGANIZACYJNE

- prowadzenie zajęć dla studentów różnych wydziałów Politechniki Rzeszowskiej z zakresu filozofii, etyki oraz logiki i metodologii nauk,
- promotorstwo prac licencjackich 49 (na kierunkach studiów: zarządzanie oraz bezpieczeństwo wewnętrzne prowadzonych na Wydziale Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej),
- promotorstwo prac magisterskich – 25,
- rola tłumacza podczas spotkań naukowych,
- aktywny udział w organizacji wymiany międzynarodowej studentów i naukowców z uczelniami niemieckimi,
- organizacja i koordynacja wykładów gościnnych zagranicznych naukowców,

- organizacja i współorganizacja konferencji – 8.

Szczegółowy wykaz osiągnięć Habilitanta znajduje się w przygotowanym przez niego *Autoreferacie* i *Wykazie osiągnięć naukowych*.

3. OCENA GŁÓWNEGO OSIĄGNIĘCIA ORAZ POZOSTAŁEJ DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ

3.1. OCENA RECENZENTÓW

Dorobek habilitacyjny dr. Krzysztofa Michalskiego uzyskał cztery recenzje pozytywne.

Prof. dr hab. Ewa Bińczyk (UMK) doceniła Habilitanta za ambicję uzupełnienia – w dotychczasowej literaturze – braku filozoficznej syntezy dotyczącej oceny technologii. Główna monografia Habilitanta – podejmująca tematykę doniosłą teoretycznie i praktycznie, czy wręcz politycznie – to właśnie czyni. Jej wartościowym i zasadniczym wątkiem – wyznaczającym strukturę – jest zidentyfikowanie przez dr. Michalskiego trzech typów problemów w namyśle nad tematyką oceny technologii: problemy poznawcze, aksjonormatywne i metodyczno-proceduralne. Wśród problemów *poznawczych* można wymienić m.in. problem ryzyka i sposobów społecznej percepcji ryzyka, problemy związane z zastosowaniem analizy kosztów i korzyści czy ryzyka i korzyści.

W części dotyczącej problemów *aksjonormatywnych* Habilitant postawił kontrowersyjną tezę, że ocena technologii nie powinna zachowywać pozorów neutralności aksjologicznej, bowiem uwikłanie normatywne jest nieuchronne. Recenzentka dodała krytyczny komentarz, że neutralność (bezstronność) powinna mieć status aksjologicznego ideału, z którego nie należy rezygnować.

W związku z rolą etyki w ocenie technologii powstaje – zdaniem Recenzentki – uzasadniona wątpliwość czy Habilitant odpowiednio rozumie czym jest etyka. Etyki jako nauki o moralności nie należy mylić z moralizmem, z potocznym pojęciem „etyczności” – zachowaniem zgodnym z jakimś moralnym kodeksem postępowania.

Preferowaną i gloryfikowaną przez Habilitanta koncepcję oceny technologii opartej na partycypacji obywateli w procesie rządzenia prof. Bińczyk skrytykowała jako poniekąd jednostronną, przesadzoną i niewystarczająco uzasadnioną.

Problemy *metodyczno-proceduralne* zostały opracowane – zdaniem Recenzentki – w cennym, szczegółowym kompendium dotyczącym metod oceny technologii.

Forma językowa monografii została oceniona krytycznie ze względu na zbędne powtórzenia i nadużywanie skomplikowanych konstrukcji zdaniowych, które utrudniają odbiór i czynią pracę dość hermetyczną.

Pomimo wymienionych zastrzeżeń prof. Bińczyk stwierdziła, że bez wątplenia przedstawiona rozprawa habilitacyjna jak i pozostały dorobek – pokaźny, bogaty i systematycznie budowany – spełnia ustawowy wymóg istotnego wkładu w rozwój dyscypliny z powodu podjęcia ważnej, nowej – w rodzimej literaturze – tematyki zrealizowanej w sposób kompetentny i godny uznania z powodu pogłębionych analiz i niebanalnych wniosków. Prof. Bińczyk poparła wniosek o nadanie dr. Michalskiemu stopnia doktora habilitowanego.

Prof. UPJPII dr hab. Joanna Mysona Byrska oceniła, że główna, bardzo obszerna monografia Habilitanta – dotycząca tematyki doniosłej – została sformułowana w sposób precyzyjny, aczkolwiek w przesadnie rozbudowanej stylistyce (długie, wielokrotnie złożone zdania, zbędne powtórzenia). Monografia ma charakter metaprzedmiotowy i zyskałyby na licznej i różnorodnej egzemplifikacji ocen technologii.

Recenzentka doceniła ideę włączania interesariuszy i przedstawicieli społeczeństwa w złożone procesy oceny technologii. Może to się przyczynić do wzrostu świadomości konsekwencji wyboru określonych rozwiązań technologicznych. Ocena technologii ma szansę stać się narzędziem formowania świadomego społeczeństwa, które jest w stanie korzystać w racjonalny sposób z dokonań współczesnej technologii. Rozwinięta świadomość społeczna, znajomość technologii oraz jej możliwych skutków – dzięki spopularyzowaniu oceny technologii – może korzystnie wpływać na zwiększenie odporności społeczeństwa na różnego typu manipulacje.

Recenzentka pozytywnie oceniła całokształt dokonań dr Michalskiego jako dorobek wystarczający do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

Prof. dr hab. Józef Niżnik (IFiS PAN) stwierdził, że dr Michalski posiada poważne kompetencje i znaczny dorobek. Z drugiej strony można zauważyć, że wspomniane kompetencje i dorobek były ukształtowane raczej w politechnicznym niż w uniwersyteckim środowisku filozoficznym. Habilitant ma podobne podejście do filozofii jak jego intelektualny mistrz, niemiecki uczony Armin Grunwald. W związku z tym niektóre rozważania Habilitanta są bardziej odpowiednie do oceny technologii w Niemczech niż w Polsce.

Prof. Niżnik ocenił główną monografię jako pozycję oryginalną, encyklopedyczną, może nawet o nadmiernej objętości. Co prawda, Habilitant stwierdził w niej, że ocena technologii jest społecznym procesem uwikłanym w wartości. Mało jest jednak w jego pracy odniesień do socjologii wiedzy. Habilitant słusznie podkreślił strategię włączania odbiorców technologii do jej oceny. Strategia partycypacyjnych metod oceny technologii – bliższa socjologii niż filozofii – jest jednym z przejawów interdyscyplinarności, która ma oczywiście swoje zalety i wady. Zabrakło w pracy – w bardziej rozwiniętej formie – dyskusji na temat

partycypacyjnych metod oceny technologii w kontekście badań nad społecznym postrzeganiem i rozumieniem nauki (*public understanding of science*). Wartościowym wątkiem byłaby również refleksja nad – szeroko dyskutowaną – oceną nowoczesnych technologii informacyjnych, sztucznej inteligencji itp.

Biorąc także pod uwagę pozytywnie oceniony pozostały dorobek Habilitanta prof. Niżnik opowiedział się za nadaniem dr. Michalskiemu stopnia doktora habilitowanego.

Prof. DSW dr hab. Lotar Rasiński ocenił rozprawę habilitacyjną dr. Michalskiego jako ambitny – inspirujący i pobudzający do dyskusji – projekt uporządkowania oraz filozoficznego uzasadnienia interdyscyplinarnej dziedziny, mało znanej polskiemu środowisku filozoficznemu. Rozprawę można umieścić w interdyscyplinarnym obszarze, który jest nazywany studiami nad nauką i techniką (*science and technology studies*). Habilitant ujawnił erudycję w opracowanej tematyce, która jest bardzo rozległa, może nawet za bardzo rozległa, a przez to – realizowana za mało krytycznie, a za bardzo „technologicznie”. Pewien niedosyt powoduje również zbyt mała ilość przykładów oceny technologii, a także styl pisarski Habilitanta (przesadnie częste użycie wielokrotnie złożonych zdań, powtórzenia itp.).

Biorąc pod uwagę również pozostały dorobek Recenzent opowiedział się za przyznaniem dr. Michalskiemu stopnia doktora habilitowanego.

3.2. OCENA POZOSTAŁYCH CZŁONKÓW KOMISJI

Prof. dr hab. Paweł Kawalec (KUL) określił główne osiągnięcie Habilitanta – dotyczące oceny technologii – jako monografię stanowiącą istotny wkład do dyscypliny, dzieło pionierskie w literaturze polskiej i poniekąd w literaturze światowej.

Zauważył jednak, że nie zawiera ono nawiązania do źródłowej dyskusji dotyczącej natury wiedzy technologicznej i jej relacji do wiedzy naukowej. Dyskusja ta była prowadzona na forum czasopisma „Technology and Culture” – a uczestniczyli w niej m.in. Mario Bunge, Henryk Skolimowski czy Herbert A. Simon. W monografii nie została uwzględniona także polska tradycja prakseologiczna Tadeusza Kotarbińskiego, twórczo kontynuowana przez Wojciecha Gasparskiego, interesującego się tematyką projektowania (*design studies*).

Oceniając pozytywnie również pozostały dorobek Habilitanta prof. Kawalec poparł wniosek o nadanie dr. Michalskiemu stopnia doktora habilitowanego.

Ks. dr hab. Robert Kublikowski (KUL) stwierdził, że naukowe zainteresowania dr. Michalskiego skupiają się wokół poddyscypliny zwanej filozofią techniki. Należąca do niej główna – obszerna, może za obszerna – monografia Habilitanta dotyczy tematyki ważnej

teoretycznie i praktycznie. Poznawczym celem monografii była odpowiedź na pytanie o potrzebę i możliwość sformułowania ogólnej teorii oceny technologii. Autor zasadniczo zrealizował zamierzony cel. Mógł to uczynić jednakże z większą dyscypliną myślową. Pozostała część dorobku – pokaźna i wielostronna – także została oceniona pozytywnie. Uwzględniając całość dorobku ks. dr hab. Robert Kublikowski poparł wniosek o nadanie dr. Michalskiemu stopnia doktora habilitowanego.

Prof. dr hab. Tadeusz Szubka (US) ocenił pozytywnie główne osiągnięcie Habilitanta jako wszechstronną monografię, w której wykorzystana jest nie tylko anglosaska, ale i kontynentalna tradycja myślowa. Monografia – dotycząca oceny technologii oraz jej wpływu na społeczeństwo – w porównaniu z niedawno wydanym *The Oxford Handbook of Philosophy of Technology* świadczy o tym, że dociekania Habilitanta dobrze wpisują się w tę poddyscyplinę i dodają do niej kilka ciekawych pomysłów. Dr Michalski niestety często poprzestaje na poziomie abstrakcyjnych analiz. Czasem nie rozróżnia on krytycznej refleksji etycznej nad techniką i praktycznych zaleceń moralnych, mających ulepszyć społeczeństwo zdominowane przez rozwój technologiczny.

Przewodniczący komisji pozytywnie zaopiniował także pozostały dorobek podkreślając, że Habilitant rozwijał swoje kompetencje naukowe nie tylko w kraju, ale i za granicą. Artykuły dr. Michalskiego – z upływem czasu – są publikowane w coraz lepszych czasopismach. Biorąc pod uwagę całość dorobku Prof. Szubka przychylił się do opinii recenzentów, aby nadać dr. Michalskiemu stopień doktora habilitowanego.

Podpis Przewodniczącego Komisji

prof. dr hab. Tadeusz Szubka